

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА З ХІРУРГІЇ**

Спеціальність: 222 «Медицина»
Освітньо-професійна програма: «Медицина»
Код компонента в освітній програмі: 33 ОК
Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) рівень
Форма здобуття освіти: очна (денна)
Рік навчання: 4
Семестр(и): 7, 8 семестри
Тип освітнього компонента: обов'язковий
Навчальний рік: **2027-2028**

Обсяг: 1,4 кредити ECTS (42 год.)
Навчальні заняття: практичні заняття
Підсумковий контроль: диференційний залік
Пререквізити: анатомія людини, клінічна анатомія та оперативна хірургія, патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, пропедевтика медицини

Кафедра/підрозділ: Кафедра хірургії № 2, м. Харків, пр. Незалежності, 13, КНП ХОР «Обласна клінічна лікарня», головний корпус, 8-й поверх

(назва кафедри, адреса, корпус (за потреби))

Керівник освітнього компонента: Криворучко Ігор Андрійович, ia.kryvoruchko@knmu.edu.ua
(ПІБ та email викладача, відповідального за зміст освітнього компонента)

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):

<https://distance.knmu.edu.ua/enrol/index.php?id=3701>

(посилання на сторінку освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ)

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Курс з хірургії “ПРАКТИЧНА ЛІКАРСЬКА ПІДГОТОВКА З ХІРУРГІЇ” призначений для студентів 4 курсу. Виробнича практика студентів IV курсу медичних факультетів проводиться на протязі VII та VIII семестру і тому має 42 години. Увесь час практики є роботою студентів, яка контролюється й оцінюється керівниками-викладачами профільних кафедр. Основними завданнями вивчення дисципліни «Хірургія» є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Медицина» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 Медицина кваліфікації магістр медицини. Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення стаціонару: принципи організації надання планової і невідкладної хірургічної допомоги в Україні; удосконалення навичок клінічної, лабораторно-інструментальної діагностики і тактики лікування основних хірургічних хвороб в умовах стаціонару; оволодіння навичками трактування лабораторних і інструментальних методів дослідження у хірургії; удосконалення навичками надання невідкладної допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях та різноманітних пораненнях, травмах; застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря хірургічного відділення.

МЕТА КУРСУ: є здобуття та поглиблення знань, вмінь, навичок та інших компетентностей з хірургії, необхідних у професійній діяльності, які встановлені на основі освітньо-професійної програми. Оволодіння навичками опитування, здатність до визначення необхідного переліку лабораторно-інструментальних досліджень та оцінки їх результатів, встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання, визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань, визначення принципів та характеру лікування захворювань, виконання медичних маніпуляцій, діагностування невідкладних станів і надання екстреної медичної допомоги, ведення медичної документації, здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, розуміння предметної області та професійної діяльності, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, прийняття обґрунтованого рішення, здатність працювати в команді, діяти соціально відповідально та свідомо.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
- Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
- Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки з позиції доказової медицини у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем, включаючи систему раннього втручання.
- Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
- Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.
- Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).
- Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
- Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
- Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у тому числі міжнародними, заснованими на принципах доказової медицини; у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
- Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

- Визначати підхід, план та тактику ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Проводити оцінку загального стану новонародженої дитини шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- Проводити оцінку та моніторинг розвитку дитини, надавати рекомендації з вигодовування та особливостей харчування залежно від віку, організовувати проведення профілактичних щеплень за календарем.
- Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомоги при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.
- Організовувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.
- Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.
- Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних, інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
- Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців; управляти конфліктами на міжособистісному та організаційному (професійному) рівні, налагоджувати ефективну комунікацію в фаховому та нефаховому середовищі.
- Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організовувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.
- Діяти у професійній сфері з урахуванням власної свободи й безпеки у співпраці й порозумінні з членами соціума – як фахівцями, так і нефахівцями; вміти приймати рішення самостійно, нести відповідальність за свої дії; ефективно працювати в команді, керуючись принципами лідерства та взаємоповаги.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем практичних занять (8 год.):

1. Принципи організації надання планової та невідкладної хірургічної допомоги Україні.

2. Клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування в торако-абдомінальній хірургії.
3. Принципами надання хірургічної допомоги пораненим та травмованим.
4. Надання невідкладної допомоги у клініці хірургії.
5. Принципи етики та деонтології у практиці лікаря хірургічного відділення.

Перелік тем самостійної роботи студента (34 год.)

1. Абдомінальний компартмент-синдром.
2. Релапаротомія та лапаростома в лікуванні розповсюдженого перитоніту.
3. Відкриті та закриті пошкодження шлунку, дванадцятипалої кишки, підшлункової залози, селезінки.
4. Синдром мальабсорбції, мальдигестивний синдром.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: офлайн на базі кафедри хірургії № 2 або онлайн за розкладом кафедри, чи на платформі АСУ ХНМУ (за попередньою реєстрацією) чи на платформі Moodle.

Методи навчання: Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є а) практичні заняття, б) самостійна робота студентів (СРС), в організації якої значну роль мають консультації викладачів. Практичні заняття, СРС забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем. Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів освітнього компоненту. Практичні заняття передбачають: курацію хворих; дослідження хворих з хірургічною патологією; дослідження функціонального стану життєво важливих органів і систем пацієнтів; практичне використання хірургічних методів діагностики та лікування; вирішення клінічних ситуаційних задач і тестів; оволодіння елементами лікарської техніки на хворих, муляжах; оволодіння навичками оперативної техніки під час оперативних втручань та роботу у перев'язувальній.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Поточна навчальна діяльність (ПНД).

Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukczyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...» викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу АСУ.

Індивідуальні завдання (ІЗЗ) Індивідуальні завдання студента (далі – ІЗС) не є обов'язковим елементом, але при бажанні здобувача освіти може бути виконане і оцінюються в балах ECTS (не більше 10), які додаються до суми балів, набраних за поточну навчальну діяльність. На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з

презентаціями з перевіркою на плагіат) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (не більше 10).

Підсумковий контроль. Організація підсумкового контролю – диференційованого заліку. Допуск до диференційованого заліку визначається у балах поточної навчальної діяльності, а саме: min - 70, max - 120 балів. Диференційований залік проводиться викладачем академічної групи або комісійно вразі незгоди студента з результатами атестації. Якщо іспит не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру. Безпосередньо диференційований залік оцінюється від - 50 до – 80 балів. Диференційований залік включає: вирішення пакету тестових завдань, який включає базові (якірні) тестові завдання у кількості 30 тестів; критерій оцінювання – 100% вірно вирішених завдань; оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за всіма темами дисципліни. Оцінювання практичних навичок проводиться за критеріями «виконав», «не виконав».

Оцінка з дисципліни (ОД). Оцінка з дисципліни визначається як середнє арифметичне балів за всі семестри, протягом яких вивчалась дисципліна, які переводяться у 120-бальну шкалу ЕСТС. з додаванням балів, одержаних безпосередньо на диференційованому заліку. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за вивчення дисципліни – 200 балів, у тому числі максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 120 балів, а також максимальна кількість балів за результатами диференційованого заліку - 80 балів. Мінімальна кількість балів становить 120, у тому числі мінімальна поточна навчальна діяльність – 70 та за результатами диференційованого заліку – 50 балів. Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі практичні заняття та іспит. Якщо іспит не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру. Студенти, які не були допущені до іспиту, або не склали його мають право на ліквідацію поточної академічної заборгованості та перескладання іспиту в межах поточного семестру, а також у затверджений за графіком навчального процесу термін впродовж двох тижнів під час зимових, або літніх канікул після завершення відповідного семестру, або навчального року.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: Щоб досягти цілей навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати практику; читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягнутими у медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі фонендоскоп, зошит, ручку; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте. Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально.

Відвідування занять. Згідно розкладу та календарно-тематичного плану. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Студенти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контактуйте з викладачем.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. «Хірургія: підручник» /Я. С. Березницький, О.В. Білов, Л. С., Білянський [та ін.]; за ред. Я. С. Березницького. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 528 с.
2. Хірургічні хвороби. Частина І. Підручник для студентів VI курсу медичних факультетів спеціальностей «Медицина», «Педіатрія» / Никоненко А. О., Грушка В. А., Головка М. Г., Гайдаржі Є. І., Перцов І. В., Матерухін А. М., Матвєєв С. О., Вільданов С. Р., Зубрик І. В. Запоріжжя, 2021.-277с.
3. Хірургічні хвороби. Частина ІІ. Підручник для студентів VI курсу медичних факультетів спеціальностей «Медицина», «Педіатрія» / Никоненко А. О., Грушка В. А., Головка М. Г., Гайдаржі Є. І., Перцов І. В., Матерухін А. М., Матвєєв С. О., Вільданов С. Р., Зубрик І. В. Запоріжжя, 2021. - 302 с.
4. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / О.С. Стасишин, В.В. Стасюк, І.М. Бандура, І.В. Вібла та ін. — 6-е видання, 2023.- 496 с.
5. Клінічний догляд за Маклаудом: навч.посібник / Анна Р. Довер, Дж.Аластер Іннес, Карен Фейргерст; - 15-е видання. - К.: ВСВ «Медицина», 2024. – 496 с.
6. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. — 5-е видання. - К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 560 с.
7. Бачурін Г. В., Коломоєць Ю.С. Травматичні пошкодження органів сечової і чоловічої статеві системи: навч.-метод. посібник /Г.В. Бачурін, Коломоєць Ю.С. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2022. – 71 с.
8. Основні поняття та сучасна класифікація бойової хірургічної травми, за редакцією Е.М.Хорошуна, (методичні рекомендації), Харків-2022, 41 с.
9. Догоспітальна допомога при травмах. International Trauma Life Support: пер. з англ. 9-го вид. / Рой Л. Елсон, Кайі Г. Ган, Джон Е.Кемпбелл ; наук. ред. пер. : д-р мед. наук А.О. Волосовець. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – XXII, 448 с.
10. Перша екстрена і тактична медична допомога на догоспітальному етапі: Навч. посіб. для студ. мед. (фарм.) закладів фахової передвищої та вищої освіти. — 4-те видання, / За ред. В.С. Тарасюка. — К., 2021. — 504 с
11. Медицина в різних природних умовах: посібник з надання першої та невідкладної догоспітальної медичної допомоги: пер. 7-го англ. вид. / Тейт Хіггінс, Алі С. Арасту, Пол С. Ауербах; наук. ред. пер. Антон Волосовець. – К.: ВСВ «Медицина», 2024. – 384 с.
12. Паліативно-хоспісна допомога: Навч. посіб. для студ. мед. закладів фахової передвищої та вищої освіти, лікарів-інтернів, сімей. лікарів. — 2-ге вид. Затверджено МОЗ / Тарасюк В.С., Кучанська Г.Б. — К., 2021. — 328 с
13. Особливості патогенезу гнійних ран нижніх кінцівок, що довго не гояться (огляд літератури).doi.org/10.37699/2308-7005.3.2023.14, Криворучко І.А., Чеверда В.М., Гольцев К.А., № 3 (2023): Харківська хірургічна школа, 81-89 с.
14. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: 23-є видання: у 3 томах. Том 3 / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В.Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона – К.: ВСВ «Медицина», 2021.- 664 с.

Зав. кафедри _____

(підпис)

ПІБ